

Видео 3: Постапка за спроведување на референдум на национално ниво Февруари 2023 година

Вклучете се во креирањето на политиките на локално ниво и придонесете за подобра заштита на животната средина

Во ова видео ќе се запознаеме со постапката за спроведување на референдум на локално и национално ниво

Закон за референдум и други облици на непосредно изјаснување на граѓаните

- На референдумот граѓаните се изјаснуваат непосредно со тајно гласање.
- Право на гласање на референдум имаат граѓаните кои имаат избирачко право и се запишани во Избирачкиот список.
- Никој не може да биде повикан на одговорност за гласање, односно негласање на референдум.
- Референдумот се распишува заради одлучување на граѓаните или за консултирање на граѓаните.
- Одлуката донесена на референдумот за одлучување е задолжителна.
- Одлуката донесена на референдум за консултирање не е задолжителна.
- Прашањето на гласачкото ливче мора да биде прецизно формулирано и недвосмислено, така што граѓанинот на референдумот да може да одговори со „ЗА“ или „ПРОТИВ“.
- Референдум за исто прашање не може да се повтори пред истекот на рокот од две години од денот на одржаниот референдум.

Референдум на државно ниво

- Референдум на државно ниво распишува Собранието на Република Северна Македонија.
- Собранието распишува референдум на државно ниво по сопствена иницијатива и по предлог на најмалку 150.000 граѓани.
- Иницијативата за распишување на референдум се поднесува од 100 граѓани и со образложение се доставува до претседателот на Собранието.
- Собранието со заклучок утврдува дали иницијативата е уредна.
- Претседателот на Собранието го известува овластениот предлагач за заклучокот на Собранието во рок од три дена од денот на неговото донесување.
- Кога претседателот на Собранието ќе утврди дека иницијативата е уредна преку претседателот на Владата на Република Северна Македонија ја известува Државната изборна комисија.
- Во случаите кога иницијативата е уредна рокот на постапката за собирање на потписи започнува да тече по 20 дена од денот на доставувањето на известувањето од претседателот на Владата на Република Северна Македонија до Државната изборна комисија.
- Предлагачот е должен иницијативата за распишување референдум на државно ниво да ја спроведе во рок од три месеца од денот на добивањето на известувањето за нејзината уредност.
- Потписите на граѓаните за иницијативата се даваат на образец пред Државната изборна комисија, во рамките на работното време.

- Образецот со потписите на граѓаните се предава на претседателот на Собранието во рок од три дена од денот на завршувањето со давањето на потписи.
 - Собранието е должно во рок од 30 дена од поднесувањето на предлогот да донесе одлука за распишување на референдум.
 - Одлуката за распишување на референдум на државно ниво се објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“ и во други средства за јавно информирање.
 - Од денот на објавувањето на одлуката за распишување на референдум на државно ниво во „Службен весник на Република Северна Македонија“ до денот на одржувањето не можат да поминат помалку од 60 ниту повеќе од 90 дена.
 - Референдум на државно ниво може да се распише и за потреба од ратификација на меѓународни договори и за други прашања од надлежност на Собранието (претходен референдум) и за одлуки донесени од Собранието или за изјаснување на граѓаните за други прашања за кои одлучувало Собранието (дополнителен референдум).
 - Референдум на државно ниво може да се распише за прашања што треба да се уредат со закон (претходен референдум) или за преоценување на закон што претходно е донесен (дополнителен референдум).
 - Претходен референдум може да се распише за:
 - определено прашање што треба да се уреди со закон и
 - уредување на определено прашање што не е уредено со закон.
 - Дополнителен референдум може да се распише за преоценување на закон што претходно е донесен.
- За претходно консултирање на граѓаните за прашања од пошироко значење за Република Северна Македонија може да се распише референдум на државно ниво за консултирање на граѓаните (референдум за консултирање).
- Референдум на државно ниво не може да се распише за прашања што се однесуваат на Буџетот и завршната сметка на Буџетот, за јавните давачки, за резервите на Република Северна Македонија, за прашања на изборите, за именувањата и разрешувањата и за амнестијата.
 - Референдум на државно ниво не може да се распише за прашања што се однесуваат на одбраната, воена и вонредна состојба и за уредбите со законска сила донесени за време на воена или вонредна состојба.
 - Референдум на државно ниво не може да се распише за прашања за кои Собранието одлучува со мнозинство гласови од присутните пратеници при што мора да има мнозинство гласови од присутните пратеници кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинство во Република Северна Македонија.
 - Одлуките на референдумот на државно ниво се сметаат за усвоени ако за нив гласале мнозинството од вкупниот број граѓани кои гласале, доколку гласале повеќе од половината од вкупниот број граѓани запишани во Избирачкиот список, освен во случаите кога за одделни прашања со Уставот и со овој закон поинаку не е утврдено.
 - Собранието е должно во рок од 60 дена по објавувањето на резултатите од референдумот да го уреди прашањето, односно законот по кој се одлучувало на референдумот, во согласност со резултатите од референдумот.
 - Државната изборна комисија за резултатите од гласањето на референдумот на државно ниво изготвува извештај.
 - Државната изборна комисија резултатот од гласањето на референдумот на државно ниво го објавува во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

- Извештајот за резултатот од гласањето на референдумот на државно ниво, Државната изборна комисија го доставува до Собранието.

Водител

- Секој граѓанин има право да поднесе приговор поради неправилности во постапката за гласање, сумирање и утврдување на резултатите од гласањето во рок од 24 часа од денот на одржувањето на референдумот на државно ниво до Државната изборна

Водител

Се надевам дека успеав да Ви помогнам и да Ви ја доближам постапката за спроведување на референдум на национално ниво.

За подетлни информации разгледајте ги детално законските одредби.

Доколку сте еколошка граѓанска организација и сакате да се вклучите во креирањето политики на државно ниво, контактирајте го Македонското здружение на млади правници за да добиете дополнителни информации и поддршка преку Програмата за правна и менторска поддршка на еколошки граѓански организации.